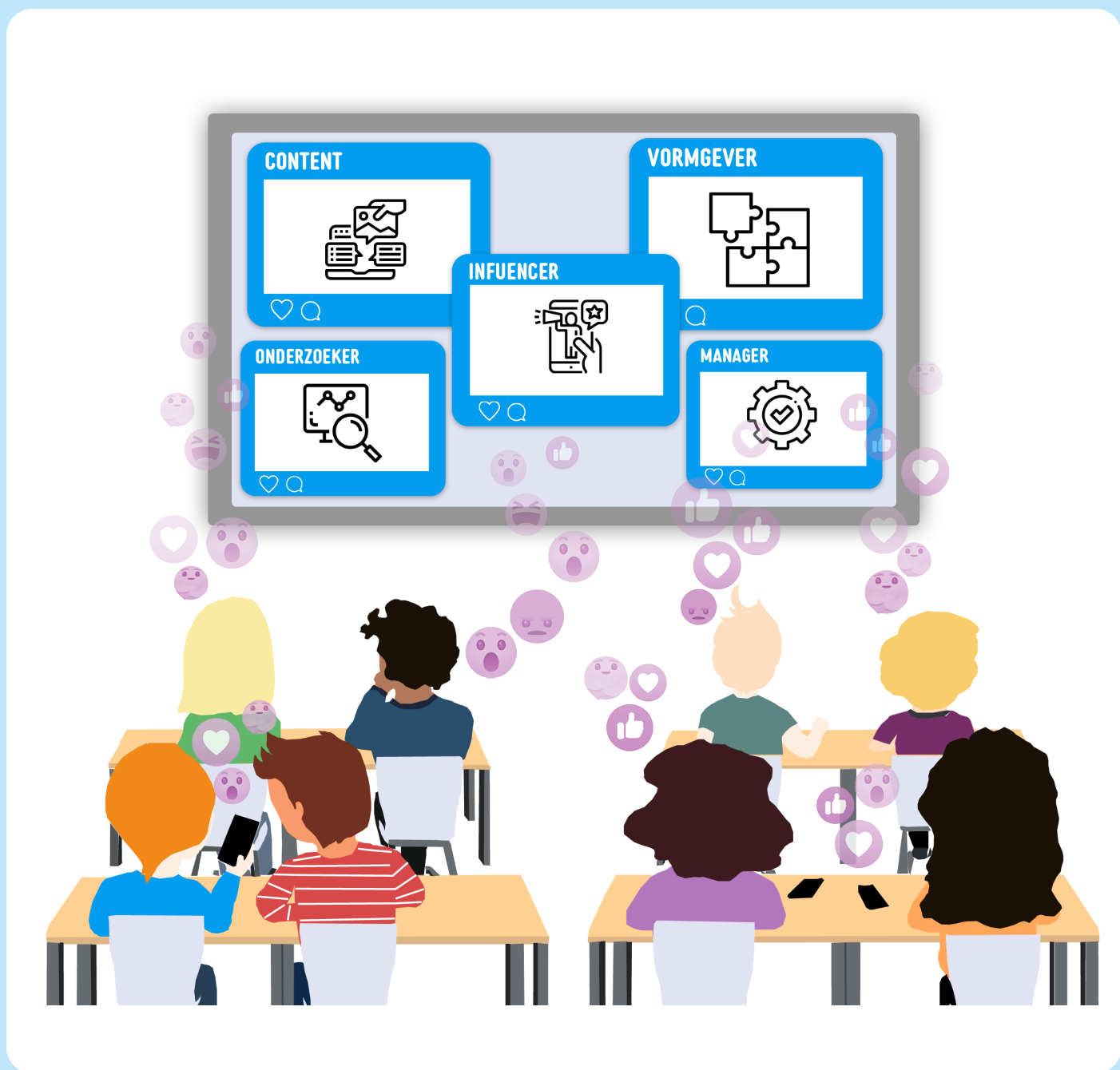

LIKE! HET SPEL

ACHTER DE SCHERMEN VAN DE (SOCIALE) MEDIA

COLOFON JUNI 2025

Het lespakket 'Like! Achter de schermen van de (sociale) media' is een lessenserie over mediawijsheid en bronnenkritiek, en vormt een onderdeel van burgerschapsvorming in het onderwijs. Het onderzoek van onder andere dr. Konstantin Mierau over de culturele representatie van groepen die worden gemarginaliseerd in de media in een Zuid-Amerikaanse context staat centraal. Het lespakket is ontwikkeld door de Scholierenacademie van de Rijksuniversiteit Groningen. Het lespakket bestaat uit een docentenhandleiding, een infographic, werkbladen voor leerlingen. In een eerdere versie was er voor de leerlingen een online spel, we hebben dit spel in 2025 vertaald naar werkbladen voor les 1.

Redactie: Konstantin Mierau, Miriam Kerkhof, Karen de Bot, Bastiaan van der Werff, Jelle Bos & Ymke Poel

Programmering nakijktool: Jelle Bos

Illustraties: Laura Ietswaart

Vormgeving: Anna van der Meulen en Jelle Bos

Externe expertise sociale media: Rianne Boven (UPCommunicatie)

Bij de samenstelling van deze handreiking is getracht alle rechthebbenden te achterhalen en te contacteren. Mocht u van mening zijn dat u ten onrechte niet bent benaderd, dan kunt u contact opnemen met scholierenacademie@rug.nl.

Dit lespakket, alsmede delen van het onderzoek van dr. Konstantin Mierau waar de opzet uit put, is ontwikkeld in samenwerking met en met financiering van het internationale onderzoeksproject *Converging Horizons: Production, Mediation, Reception and Effects of Cultural Representations of Marginality* (CONICYT-CHILE PIA/Anillos SOC180045).

INHOUDSOPGAVE

De lessenserie samengevat	6
Inleiding	8
Introductie	8
Over het spel	8
Over burgerschap	9
Over de onderzoeker	11
Opbouw van de lessen	13
Les 1: Like! Het online spel	16
Les 2: Like! De effecten van representatie in de media	23
Werkbladen met antwoorden les 2	33
Infographic	40
Bijlage: reflectievragen	43

LIKE! HET SPEL

WELKOM ACHTER DE SCHERMEN VAN DE
(SOCIALE) MEDIA...

DE LESSENSERIE SAMENGEVAT

Onderwerpen

Niveau

Aantal lessen

Voorkennis

Beschikbaar
materiaal

Sluit aan bij
examen-
programma's
& kerndoelen

- Burgerschap, sociale media, mediawijsheid, bronnenkritiek
- Klas 1 t/m 4 havo/vwo-school
- Bovenbouw vmbo
- Buitenschoolse leeractiviteiten m.b.t burgerschap, diversiteit & inclusie, mediawijsheid
- 2 lessen
- De leerlingen zijn (algemeen) bekend met verschillende groepen in de samenleving, nieuwsplatforms en sociale media.
- Deze docentenhandleiding en de werkbladen zijn gratis te downloaden via:
www.scholierenacademie.nl/lespakketten
- Het posten (nakijken) van les 1 kan via:
like.scholierenacademie.nl
- **Havo**
Maatschappijleer: Subdomein A1: informatievaardigheden
Maatschappijwetenschappen:
 - Subdomein A1: informatievaardigheden
 - Subdomein C4: Sociale ongelijkheid binnen specifieke context
- **Vwo**
Maatschappijleer: Subdomein A1: informatievaardigheden
Maatschappijwetenschappen: Subdomein A2: concept-contextbenadering

Sluit aan bij
examen-
programma's
& kerndoelen

Leerdoelen

● Vmbo

Maatschappijleer:

- ML1/K/2: basisvaardigheden
- ML1/K/5.7: sociale verschillen
- ML1/K/7: beeldvorming en stereotypering

● Burgerschapsonderwijs

Sluit aan op de wet burgerschapsonderwijs, en daarmee op:

- Kerndoel mens & maatschappij 36, 42, 43
- Kerndoel Nederlands 6
- Bouwstenen burgerschap als door SLO geformuleerd: 3, 4, 5, 7

- De leerling ervaart hoe een mediabericht tot stand komt, en wanneer en waarom een mediabericht opvalt.
- De leerling maakt bewuste keuzes, en kan zijn/haar mening onderbouwen.
- De leerling heeft aandacht voor diversiteit in de samenleving op groeps- en individueel niveau.

INLEIDING

Introductie

Leerlingen hebben dagelijks te maken met **media**. Via de media hebben zij toegang tot grote hoeveelheden informatie, aangeleverd door verschillende **bronnen**. Denk bijvoorbeeld aan socialemedia-kanalen, waar beroemdheden maar ook politici informatie delen. Naast sociale media zijn ook series, films, podcasts, tijdschriften, kranten en boeken voorbeelden van **media** waar leerlingen dagelijks mee in aanraking komen. De makers, oftewel de vloggers, auteurs, columnisten of podcastmakers, kunnen stuk voor stuk worden gezien als **influencers**. Hun invloed uit zich in zowel in denkwijze (meningen, populariteit, beeld van de maatschappij) als in gedrag (koopgedrag, sociaal gedrag, taalgebruik). Denk bijvoorbeeld aan een samenwerking tussen bedrijven en vloggers of podcastmakers om een product te promoten. Bedrijven betalen de influencers om hun publiek te beïnvloeden, waarbij het niet altijd duidelijk is dat het om reclame gaat.

Gezien de grote hoeveelheid mediabronnen en de invloed ervan, is het belangrijk dat leerlingen begrijpen hoe de invloed van media tot stand komt. In dit lespakket gaan we aan de slag met **"stop-and-think"** bij het zien van een mediabericht. Dat wil zeggen: stilstaan bij de stappen die een bericht tot stand laten komen, en daarbij kritisch nadenken over de effecten van het bericht. Zo creëren we **mediawijsheid**. Leerlingen begrijpen na dit lespakket beter hoe berichten in de media tot stand komen en hoe deze berichten ons beeld van de maatschappij beïnvloeden.

HET SPEL

We kiezen ervoor om in dit lespakket aan de slag te gaan met sociale media, omdat dit een actuele en snel groeiende vorm van media is, die onder jongeren veel wordt gebruikt. De leerdoelen slaan echter ook op andere vormen van media. In het online spel vormen de leerlingen een socialemedia-team. Ze worden door een virtuele opdrachtgever aangespoord om sociale media berichten (posts) over een aantal

groepen op te stellen en daarmee zoveel mogelijk likes op te halen. Ze doen dit door het kiezen van een titel, foto en een stukje tekst. De drie onderdelen vormen gezamenlijk één post, die zoveel mogelijk likes van de doelgroep jongeren van 12 tot 18 jaar op moet halen. **Er wordt dus indirect gevraagd aan de leerlingen om deze jongeren te beïnvloeden op een manier die vergelijkbaar is met hoe media hén beïnvloeden.** De post dient zo gevormd te worden dat het de jongeren aanspreekt, en dat zij de post zullen liken. Het aantal likes wordt “achter de schermen” gebaseerd op de impact van de inhoud van de post (titel, foto en tekst). De onderdelen met de meeste impact krijgen de meeste likes en zullen waarschijnlijk ook de meeste invloed hebben op de mening van de lezer over de groep die centraal staat in de post.

Waar het behalen van zoveel mogelijk likes in les één centraal staat, staat in les twee de invloed van de posts en de invloed van media in het algemeen centraal. Is het behalen van veel likes eigenlijk wel goed? Leerlingen worden zich bewust van de invloed van media, door te kijken naar hoe en waarom berichten worden gemaakt, en wat de effecten daarvan kunnen zijn. Ze gaan zelf beredeneren wat de invloed van media op meningen, maar ook op gedrag in de samenleving kan zijn. Uiteindelijk kunnen leerlingen deze denkstap toepassen in het dagelijks leven, waardoor ze kritisch naar media kijken en zelf een goed onderbouwde mening vormen over wat er in de media getoond wordt.

NIEUWSGIERIG GEWORDEN? LATEN WE SPELEN!

BURGERSCHAP

Dit lespakket kan worden ingezet met burgerschapsvorming en mediawijsheid als doeleinde. Het bevorderen van actief burgerschap is een van de taken van onderwijs. Dit is beschreven in de wet burgerschapsonderwijs die bestaat uit onder andere de volgende onderdelen:

B

Het maken van een plan waarin wordt beschreven hoe scholen met hun leerlingen aan de slag gaan met burgerschap. Daarbij gaat het om sociale en maatschappelijke competenties die nodig zijn om je te kunnen redden in een pluriforme/veelvormige, democratische samenleving.

C

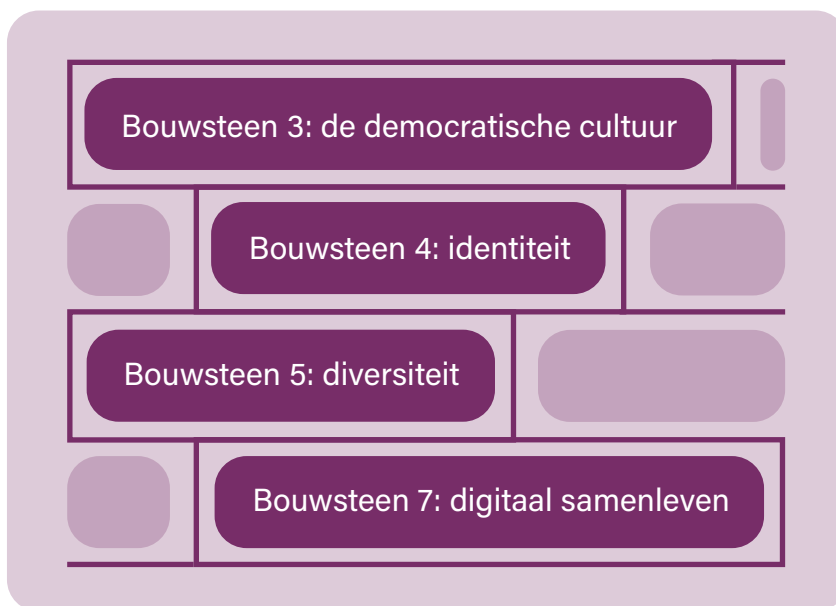
Er is op school aandacht voor diversiteit op groepsniveau en individueel niveau, en het bevorderen van de acceptatie daarvan. Ook doen leerlingen hier kennis over op.

D

Het vormgeven van de school als oefenplaats voor democratisch burgerschap.

Dit lespakket raakt de onderdelen B, C en D. Leerlingen gaan aan de slag met de representatie van verschillende groepen in de media. Het spel schiept hiermee een realistisch beeld van de samenleving en haar pluriformiteit, ofwel veelvormigheid. In het spel werken leerlingen met foto's en statements die iets over zo'n groep zeggen. Ze kiezen zelf hoe ze deze groep in een mediabericht representeren. Er is nadrukkelijk aandacht voor de acceptatie van diversiteit, doordat leerlingen zich bewust worden van hoe groepen worden afgebeeld in de media die zij dagelijks gebruiken. Verder laten we leerlingen inzien dat die representatie invloed heeft op ons beeld van deze groepen in de samenleving.

Leerlingen ontwikkelen zo vaardigheden om kritisch, en ook objectief naar de wereld om hen heen te kijken. In oktober 2021 heeft de Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) een handreiking uitgebracht waarin onder andere 7 bouwstenen staan voor scholen om met burgerschapsonderwijs aan de slag te gaan. Deze bouwstenen zijn in lijn met de onderdelen uit de wet zoals bovenaan beschreven. Dit lespakket sluit aan bij de volgende bouwstenen voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs:

Op basis van deze bouwstenen en door middel van dit spel kun je in jouw les aan de slag met burgerschapsvorming, door de les te koppelen aan thema's als:

- Vraagstukken van diversiteit, inclusie en identiteit (binnen jouw vak)
- De basiswaarden vrijheid, gelijkheid en solidariteit

- De rol van de media, beeldvorming en desinformatie (binnen jouw vak)
- Het meedoen aan besluitvormingsprocessen en (filosofische diversiteitsvraagstukken)
- Mediawijsheid: aandacht voor de rol van de media, de kleuring van en ethische dimensie van mediaboodschappen, desinformatie
- Leerlingen kennis laten maken met de ervaringswereld van mensen met andere achtergronden, culturen en identiteiten
- Vraagstukken rondom diversiteit en inclusie in het kader van taalbewustzijn/meertaligheid

OVER DE ONDERZOEKER

Dr. Konstantin Mierau is Universitair Hoofddocent Europese Letterkunde bij de afdeling Europese Talen en Culturen aan de Rijksuniversiteit Groningen. Daarnaast is Konstantin directeur van de Federation of Graduate Schools in the Social Sciences and the Humanities. Eerder werkte hij met ons mee aan het lespakket '[Lezen onder de loep](#)', waar zijn onderzoek over leeservaringen en literaire representatie centraal stond. Het onderzoek dat Konstantin doet, valt binnen het grotere, internationale onderzoeksproject Convergence Horizons, waar Konstantin initiatiefnemer en mede-auteur is. Binnen dit project richt hij zich in het bijzonder op de invloed van literatuur op gevangenen in Chili. Konstantin draagt bij aan dit lespakket met zijn kennis uit eigen onderzoek en met kennis uit dit internationale onderzoeksproject.

Het project Convergence Horizons brengt experts op het gebied van onderzoek naar de representatie van groepen die in een Zuid-Amerikaanse context in de media worden gemarginaliseerd bij elkaar. Samen onderzoeken ze hoe groepen in de media worden afgebeeld en wat voor effect dit kan hebben binnen de samenleving. Het onderzoek heeft daarbij aandacht voor het gebruik van media zoals literatuur en de

pers. In dit lespakket gaan de leerlingen aan de slag met de invloed van (sociale) media op verschillende groepen in de samenleving.

De groepen die in dit lespakket naar voren komen staan ook centraal binnen Convergencing Horizons, namelijk: gevangenen, LHBTQIA+-community, migranten en inheemse bevolkingsgroepen. In de toekomst wordt het lespakket ook in onder andere Chili en Argentinië gepubliceerd, om leerlingen daar ook laten te kennismaken met cultuurverschillen omtrent media en de representatie van groepen in de media.

OPBOUW VAN DE LESSEN

MEDEDELING VAN DE REDACTIE

In les 1 van deze lessenserie worden titels, foto's, teksten en comments gebruikt die betrekking hebben op verschillende groepen. In dit materiaal komen meningen en stereotyperingen over deze groepen naar voren, die misschien positief of negatief ontvangen kunnen worden. Wij zijn ons hiervan bewust. Dit onderzoeksmateriaal is zorgvuldig gekozen en opgesteld om de leerdoelen die we met het materiaal voor ogen hebben te bereiken (zie leerdoelen bij les 1 en les 2). Het gaat hier dus nadrukkelijk niet om de mening van de redactie zelf, of van de Scholierenacademie als onderdeel van de RUG. Tevens zorgen we ervoor dat leerlingen zich op een goede manier bewust worden van stereotyperingen en sturende berichten, en is er in les 2 ruimte hier openlijk over te spreken. Dit kan waardevolle inzichten opleveren.

LES 1: TWEE POSTS MAKEN

In de eerste les starten de leerlingen met spel op het werkblad. In dit spel kruipen de leerlingen in de huid van een sociale media-expert bij het fictieve nieuwsplatform Horizons News. Ze krijgen de opdracht een socialemedia-post te maken over één van de groepen die ze automatisch krijgen toegewezen. We gebruiken de groepen die ook in het onderzoek Converging Horizons centraal staan. Het kan gaan om gevangenen, LHBTQIA+-community, migranten of inheemse bevolkingsgroepen. De leerlingen maken twee keer een post, over twee verschillende groepen.

WAT HEB JE NODIG?

- Per groepje (3-5 leerlingen) twee verschillende sets werkbladen.
- Als docent een telefoon, laptop of tablet om na te kijken.

De leerlingen kiezen een titel, een foto en een tekstje. Deze drie onderdelen vormen gezamenlijk de socialemedia-post. Ze krijgen daarbij de opdracht om goed na te denken over wat hun doelgroep, jongeren tussen de 12 en 18 jaar, leuk en interessant zou vinden. Op basis van hun eigen kennis en ervaring moeten ze inschatten welke keuzes de meeste likes zullen opleveren. Tijdens het spel krijgen ze meerdere keren een reflectievraag over hun gemaakte keuzes. Die keuzes moeten ze dus goed kunnen toelichten en onderbouwen.

Omdat de leerlingen zich richtten op het behalen van zoveel mogelijk likes, staan ze niet altijd stil bij het verdere effect van hun bericht. Het spel is zo opgebouwd dat de meest uitgesproken posts de meeste likes opleveren. Die likes hangen samen met titels, foto's en teksten waarin een duidelijke mening of een stereotype over een groep naar voren komt. Als de leerlingen deze onderdelen posten, kan dat effect hebben op hoe de doelgroep (jongeren) naar de groep in de post kijkt, en zich gedraagt tegenover die groep. Niet alle leerlingen zullen hier in eerste instantie over nadenken. Hier is een extra denkstap nodig, de leerlingen gaan hier in les 2 mee aan de slag.

Om die denkstap in les 1 alvast aan te wakkeren, wordt bij het maken van de tweede post een extra boodschap van de opdrachtgever toegevoegd. In die boodschap, in de vorm van een verhaal, laat het spel zien welke invloed een post kan hebben op ons beeld van een groep.

Bij sommige leerlingen zal op dat moment het kwartje vallen: onze post heeft niet alleen invloed op het behalen van likes. Zij kunnen dit meenemen in hun argumenten voor het wel of niet kiezen van een titel, foto of tekst.

LES 2: DE EVALUATIE IN DE KLAS

In de tweede les is het doel dat de leerlingen inzien dat een post met een duidelijke gedachte veel likes oplevert, maar daarmee ook veel invloed heeft op de mening en zelfs het gedrag van de lezers. Is het halen van veel likes dan altijd goed? Wanneer heb je gewonnen? In de uitleg bij deze les is aanvullende informatie te vinden.

WAT HEB JE NODIG?

- Infographic geprint voor iedere leerling
- Werkbladen geprint voor iedere leerling
- Beamer/scherm

De leerlingen reflecteren eerst op les 1. Je spoort de leerlingen aan om vanuit verschillende perspectieven naar de posts te kijken. Daarna verschuift de aandacht naar de mogelijke effecten van mediarepresentaties op de verschillende groepen. Dit doen jullie aan de hand van een stappenplan (zie de infographic op bladzijde 69). Het stappenplan helpt de leerlingen in te zien wat het effect van de post op hun beeld van deze groepen en op de groep zelf kan zijn.

Hier valt het kwartje: je moet kritisch naar media als bron kijken, om in te zien hoe media ons beïnvloedt. Door dit aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijks leven en de speelse infographic duidelijk te maken, zorgen we voor een zachte landing.

De leerlingen worden niet 'overvallen' met de boodschap dat hun posts heel wat teweeg kunnen brengen. Ook leren ze door de infographic het onderzoek van Konstantin beter kennen. Aan het eind van de les gaan leerlingen hun kennis toepassen aan de hand van een scenario.

LES 1

LIKE! HET ONLINE SPEL

INHOUD

In iedere casus komt één van de groepen uit het onderzoek van Konstantin naar voren. Dit zijn gevangenen, migranten, de LHBTQIA+-community of inheemse bevolkingsgroepen.

SPELUITLEG

DOEL VAN HET SPEL

Het doel van het spel is dat de leerlingen hun post zo goed mogelijk afstemmen op de doelgroep, zodat deze zoveel mogelijk likes oplevert.

WANNEER WIN JE HET SPEL?

Het team dat met hun post de meeste likes weet te scoren, wint het spel! Er zijn twee rondes, dus er kunnen twee winnaars zijn.

ACHTERLIGGEND VOOR DE DOCENT

De winnende post bevat waarschijnlijk een duidelijk statement, een kritische mening of een stereotypering over de groep die in hun post wordt belicht (zie ook puntentelling). Belangrijke vraag hierbij: wat is het effect daarvan op de mening van de mensen die de post hebben geliket? En wat 'wint' een team eigenlijk met zo'n post?

DE PUNTELLING

Het spel is zo ontworpen dat aan elke titel, foto en stukje tekst een bepaald aantal likes gebonden is. Het totaal aantal likes dat de leerlingen krijgen aan het eind van het spel is dus opgebouwd uit likes titel + likes foto + likes tekst.

De titels waarin een duidelijk statement naar voren komt, de foto's met beelden die duidelijk iets zeggen over één van de groepen, en de tekstjes met de sturende informatie leveren de meeste likes op. Deze zullen waarschijnlijk ook de grootste invloed hebben op de lezers. De puntentelling is bepaald in samenwerking met Konstantin, de onderzoeker, en Rianne Boven, socialemedia-expert.

Voor de duidelijkheid: de score is niet een waardering van de plaatjes als zodanig, maar gebaseerd op het soort impact dat van dergelijke afbeeldingen in het huidige medialandschap kan worden verwacht.

INTRODUCTIE

 +/- 5 MIN

- Vertel de leerlingen kort over het spel: de leerlingen worden sociale media-experts bij Horizons News. Hier kun je ook iets over het onderzoek van Konstantin vertellen. Als de klas van competitie houdt: benadruk eventueel het doel en hoe leerlingen het spel kunnen winnen.
- Deel de leerlingen op in teams. Idealiter bestaan de groepjes uit vijf leerlingen. Als dit niet uitkomt, zijn groepjes van vier of drie ook mogelijk. Elk groepje krijgt een teamblad, hierop worden de rollen binnen het team verdeeld
- Je kunt ervoor kiezen om de rollen van tevoren te verdelen, dan kunnen de leerlingen eerder aan de slag. Hier staat ook de uitleg over hun doelgroep.
- Het spel wijst zich in principe vanzelf. Geef aan dat het belangrijk is dat leerlingen alle informatie goed lezen.

De leerlingen moeten samen keuzes maken in het spel. Ze zullen dus goed moeten overleggen en beargumenteren waarom ze een bepaalde keuze maken. Dit wordt in het spel van ze gevraagd, maar je kunt het als docent extra benadrukken.

- Loop tijdens het spel door de klas en houd in de gaten:
 - Of de leerlingen de toegewezen rol/taak uitvoeren.
 - Of de leerlingen nadenken en overleggen bij het kiezen van een onderdeel.
 - Of de leerlingen de doelgroep meenemen bij het kiezen van de onderdelen.
- Je kunt de discussie sturen of aanvullen met extra (reflectie)vragen. Deze zijn te vinden in de bijlage op bladzijde 71.
- Via de website kun je de gemaakte posts nakijken. Hier krijgen ze een score gebaseerd op likes. Ook krijgen ze passend bij hun post een aantal comments. Door dit resultaat te printen, kun je deze bewaren voor les 2.

VERLOOP VAN HET SPEL & SPELEN

 20-30 MIN

Gedurende het spel maken de leerlingen twee keer een post. Ronde 1 bestaat uit werkblad 1.1 en bevat een kijkopdracht bij andere groepjes. In ronde 2 volg je bijna dezelfde stappen op werkblad 1.2. Per ronde hebben leerlingen 10-15 minuten de tijd.

RONDE 1

Nadat de leerlingen het teamblad grondig hebben doorgenomen en de rollen hebben verdeeld, krijgen ze werkblad 1.1 en kunnen ze zich inlezen over hun marginale groep. Op dit werkblad maken ze hun post, ze kiezen een titel, een foto en een tekstje.

Het is belangrijk dat de leerlingen vanuit hun toegewezen rol goed onderbouwen en overleggen waarom ze een keuze maken, en niet 'zomaar' iets kiezen. Komt het team er niet uit? Dan kunnen ze stemmen. Bij gelijke stand telt de stem van de influencer dubbel.

Waarom sluit juist die titel goed aan bij de doelgroep? Waarom kiezen ze voor deze foto en niet die ernaast? Eén van de leerlingen heeft de rol van influencer. Ze worden hierbij geholpen door reflectievragen op het werkblad, deze zijn per werkblad verschillend.

In de interventie (kopje: Let op er is nieuwe informatie) zit een effect verstopt van een mediarepresentatie van de groep. Dit geeft de leerlingen de kans om hun post eventueel aan te passen, als ze doorhebben dat een bepaalde titel, foto of tekst een sturende boodschap geeft. Sommige leerlingen zullen dit al doorhebben, anderen niet. Het is allebei interessant om te bespreken in les 2.

Wanneer hun post klaar is, brengen ze het werkblad naar de docent. Jij kunt via de nakijkwebsite het aantal likes en reacties op de post genereren. Dit werkt hetzelfde als in ronde 2 (zie uitleg op de volgende pagina).

Alleen in ronde 1 gaan de onderzoekers van het team bij 1 a 2 andere teams kijken. Hiervoor neemt de leerling in totaal 2-3 minuten de tijd. Als de onderzoeker terug is, bespreken ze wat de onderzoeker heeft gezien. Hieruit stellen ze samen wat ze meenemen naar de volgende ronde. Het gaat er hier om dat leerlingen van elkaar leren. Ze zien misschien zelfs al een beetje in waarom de ene post meer likes ophaalt dan de andere.

Tot slot staat er op het werkblad een klaaropdracht. Jij bepaalt als docent wanneer een groepje verder mag door de nieuwe werkbladen uit te delen. De klaaropdracht is een teamoverleg over hun ervaringen met social media en over de lesdoelen.

TIP

Om de competitie erin te houden, kun je ervoor kiezen om klassikaal tussen de rondes een winnaar uit te roepen. Een fanatieke eerste les zorgt dat je meer te bespreken hebt in les 2.

RONDE 2

Ronde 2 is vergelijkbaar met de eerste ronde, ze krijgen het werkblad van een andere groep en nemen hun geleerde inzichten uit ronde 1 mee. Ze maken nog een post en proberen een hogere score te behalen. Het is vooral interessant om te zien hoe ze dat proberen te doen: welke strategieën gebruiken ze? Nadat ze hun post bij de docent hebben ingeleverd, zijn ze klaar met het spel, hierna vind een klassikale afsluiting plaats

Via de nakijkwebsite kun je per groep de gemaakte post bekijken (titel, foto, tekst) en het aantal likes laten uitrekenen. De score wordt bepaald door het statement dat de leerlingen met hun post maken. Belangrijk: een hoger aantal likes betekent niet dat de inhoud beter of juist is dan die van posts met minder likes. Bij elke post horen ook enkele comments, gebaseerd op de inhoud van hun post. Deze reacties verschillen per groep en zijn bedoeld om de leerlingen aan het denken te zetten over de mogelijke effecten van hun bericht.

Het is belangrijk om (een aantal) posts te bewaren, om deze te kunnen bespreken in les 2. Je kunt ze uitprinten via de website en meegeven met het team. Ook kun je deze opslaan op je eigen device of aan de hand van het werkblad namaken tijdens les 2. Daarnaast hebben we een feedbacktekst vanuit de baas van *Horizons News*, passend bij hun score. Lees deze voor na het nakijken van hun post. Deze teksten zijn te vinden op de volgende pagina.

Een post kan tussen de 25.000 en 100.000 likes krijgen, dit is gebaseerd op hoe controversieel de post kan zijn. Dit gaan de leerlingen in les 2 zelf ontdekken.

FEEDBACK RONDE 1

25.000-50.000 likes

Ah, het bericht heeft heel wat likes opgeleverd. De jongeren vinden het dus leuk! Maar soms worden posts nog wel iets vaker geliket. Denk goed na over wat jullie nog kunnen verbeteren, dan gaat de volgende post vast nog veel meer likes opleveren. En vergeet niet de comments ook even te lezen.

50.000-75.000 likes

Prima gedaan! Jullie hebben een goed nieuwsbericht gemaakt, dat aansluit bij onze doelgroep en vaak is geliket. Nu op naar de 100.000 likes! Wat zouden jullie kunnen doen om met de volgende post nog meer likes te scoren? Er zijn trouwens ook wat comments gegeven, lees maar eens.

75.000-100.000 likes

Lekker bezig team! Jullie hebben goed nagedacht over welke titel, foto en tekst onze doelgroep leuk vindt, en iets geschreven over een belangrijk onderwerp. Ga zo door, dan scoort de volgende post weer zo goed of misschien nog wel beter! Bekijk ook even de comments trouwens!

FEEDBACK RONDE 2

25.000-50.000 likes

Jullie post heeft aardig gescoord. Maar.. ik had eigenlijk nog op iets meer likes gehoopt. De keuzes die jullie maakten leverden niet het maximale aantal likes op. Ik lees ook weer van alles in de comments. Wat vinden jullie daarvan?

50.000-75.000 likes

Prima gedaan, team! Jullie hebben goed werk verricht, meer dan genoeg redenen om tevreden te zijn. Toch hadden jullie misschien nog iets meer likes kunnen halen. Kijken jullie ook nog even naar de comments?

75.000-100.000 likes

Goed gedaan, team! Zijn jullie tevreden? Ik zeker wel! Jullie hebben een goed bericht geplaatst, dat de jongeren massaal geliket hebben. Dat betekent dat jullie goed hebben nagedacht over wat ons publiek wilde weten over het thema waar jullie over hebben geschreven. Zijn jullie ook zo benieuwd naar de reacties van de lezers?

KLASSIKALE AFSLUITING

 5-10 MIN

De afsluiting kan klassikaal worden gedaan. Hiervoor is het handig om de gemaakte posts geprint, opgeslagen of via de website te laten zien. Eerst kun je de (tweede) winnaar uitroepen: het groepje dat de meeste likes heeft opgehaald. Bepaal zelf hoeveel aandacht je hier aan wilt besteden.

Stel de leerlingen een aantal vragen ter evaluatie van de les. Voorbeelden van vragen ter afsluiting zijn:

- Hoe hebben jullie het spel ervaren?
- Waarom heeft deze post het meeste likes opgehaald volgens jullie?
- Wat viel je op tijdens het maken van de post?
- Wat heb je nu geleerd over sociale media? Waar moet je op letten bij het maken van een post?
- Wat vind je van het aantal likes en de comments die jullie post opleverde?
- Waarom is het belangrijk hier in de les aandacht aan te besteden?

Verder kun je nog wat specifieke, opvallende dingen benoemen die je bij de gemaakte posts of reflectievragen bent tegengekomen. Geef aan dat de klas in de volgende les nog verder gaat reflecteren op het spel dat ze gespeeld hebben.

LES 2

LIKE! DE EFFECTEN VAN REPRESENTATIE IN DE MEDIA

OPDRACHT 2.1

TERUGBLIKKEN OP HET SPEL

WAT

Om erachter te komen hoe de leerlingen het spel en de eerste les hebben ervaren, begint deze les met een korte bespreking van ervaringen. Tijdens deze bespreking wordt er aandacht besteed aan verschillende perspectieven ten aanzien van mediaberichten.

WERKWIJZE

 10 MIN

Leg kort uit dat deze les een vervolg is op de eerste les en het spel dat ze in les 1 hebben gespeeld. Om voorkennis te activeren, vraag je eerst naar de ervaringen van de leerlingen. Wat vonden ze van het spel en waarom? Wat is er blijven hangen? Als het gesprek goed op gang is gekomen, kun je proberen het gesprek iets te sturen. Door kritische vragen te stellen worden leerlingen uitgedaagd om niet alleen over hun eigen perspectief na te denken, maar ook over dat van anderen die mediaberichten (zoals de posts die ze in les 1 hebben gemaakt) zien. Dit kan bijvoorbeeld op basis van de onderstaande voorbeeldvragen:

- Wat vinden jullie zelf van de posts die jullie hebben gemaakt?
- Waarom denken jullie dat de doelgroep (jongeren tussen de 12 en 18 jaar) de post heeft geliket?
- Hoe denken jullie dat iemand die zelf binnen de beschreven groep valt, zal reageren op de posts die jullie hebben gemaakt?
- Wat vonden jullie van de comments bij de posts? En waarom zouden deze personen zo gereageerd hebben?

VALLEND KWARTJE

Leerlingen zien in dat er vanuit verschillende perspectieven naar mediaberichten gekeken kan worden en dat dit tot verschillende reacties kan leiden.

UITLEG

In les 1 hebben de leerlingen de opdracht gekregen om zoveel mogelijk likes te behalen, om zo de populariteit van Horizons News te vergroten. Vaak is een doel van mediaberichten om zoveel mogelijk mensen te bereiken, waarbij berichten met een duidelijke mening of die sturend zijn meer opvallen, en sneller gelezen zullen worden. Dit was ook het geval in het spel van les 1, waar berichten met een duidelijke mening of sturende boodschap meer lezers, en in dit geval ook meer likes opleverden (zie ook de puntentelling op bladzijde 19).

In deze opdracht verschuift de nadruk van het behalen van likes naar het nadenken over de invloed van mediaberichten op verschillende groepen. De leerlingen denken na over verschillende perspectieven van waaruit je naar de post kunt kijken. Dit is belangrijk, omdat niet iedereen dezelfde mening over een bericht heeft.

In de voorbeeldvragen die aan deze opdracht zijn toegevoegd zit een viertal perspectieven verstopt:

- 1 Het perspectief van de makers van het bericht (de leerlingen).
- 2 Het perspectief van de doelgroep (jongeren tussen de 12 en 18 jaar).
- 3 Het perspectief van de gerepresenteerde groep (waar de post over ging).
- 4 Het perspectief van iemand met een mening over het bericht die gereageerd heeft op de post.

Dit zijn vier perspectieven die je bij een mediabericht kunt onderscheiden. Misschien komen er tijdens de les nog wel meer relevante perspectieven naar voren, dan kunnen jullie deze natuurlijk ook klassikaal bespreken!

OPDRACHT 2.2

REFLECTEREN MET DE ONDERZOEKER

WAT

Om de invloed van media duidelijk te maken, wordt eerst een voorbeeld van de onderzoeker besproken. Vervolgens krijgen de leerlingen, met behulp van een infographic, inzicht in de manier waarop bepaalde groepen soms in de media worden afgebeeld en wat voor effecten deze mediarepresentaties kunnen hebben.

WERKWIJZE

20 MIN

Deel de infographic uit. Leg vervolgens uit (of herhaal) dat zowel de les waarmee jullie nu bezig zijn als les 1 gebaseerd is op de bevindingen uit het onderzoeksproject waar ook Konstantin Mierau aan bijdraagt. Zo krijgen de leerlingen meer beeld bij het onderzoek en de wetenschapper. Bespreek daarna aan de hand van het voorbeeld over gevangenen (zie uitleg) hoe representatie in de media kan leiden tot ander gedrag ten aanzien van bepaalde groepen.

Als het voorbeeld is besproken, pak je de infographic erbij en doorloop je met de klas de vier vragen die je kunt stellen als je kritisch naar mediaberichten wilt kijken. Als deze vragen voor iedereen duidelijk zijn, is het tijd om de opgedane kennis toe te passen. Dit wordt gedaan door een post die in de vorige les is gemaakt klassikaal te analyseren op basis van deze vier vragen. Als docent kies jij welke post geanalyseerd gaat worden. Kies een post waarin je een duidelijke of zelfs sturende mening terugziet en die om deze reden waarschijnlijk veel likes heeft gekregen. Ook de comments zijn hierbij interessant. Laat deze post zien en doorloop de vier kritische vragen gezamenlijk.

Benodigdheden:

- Infographic (zie bijlage op bladzijde 69).
- Eén post gemaakt in les 1.

TIP

Als er tijd over is, kun je de leerlingen zelf (online) naar een (nieuws)bericht of post laten zoeken om in groepjes of klassikaal te analyseren.

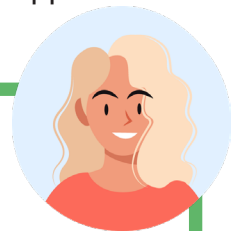
VALLEND KWARTJE

Door kritisch naar mediaberichten te kijken komen leerlingen erachter wat voor invloed die berichten op verschillende groepen kunnen hebben.

UITLEG

In de eerste opdracht van deze les is er aandacht besteed aan het feit dat verschillende perspectieven belangrijk kunnen zijn voor hoe een mediarepresentatie wordt ontvangen door verschillende mensen of groepen.

In deze opdracht wordt er voortgebouwd op deze kennis, en wordt er gekeken naar hoe dit invloed kan hebben op het gedrag van verschillende mensen en groepen. Dit wordt gedaan door de leerlingen eerst kort te vertellen over het Convergence Horizons-onderzoek (zie 'over de onderzoeker' op bladzijde. 11), een voorbeeld van de onderzoeker te doorlopen en vervolgens te ervaren hoe je kritisch kunt kijken naar mediaberichten. Hieronder volgt meer informatie over de laatste twee stappen.

VOORBEELD VAN DE ONDERZOEKER

Door media, zoals films, series en boeken, die onder een groot publiek worden verspreid, komen veel mensen in aanraking met mediarepresentaties over gevangenen. Niet iedereen zal hetzelfde reageren op het beeld van deze groep. Dit kan op maatschappelijk niveau tot verschillende meningen of verwachtingen over de groep leiden. Deze meningen kunnen vervolgens weer tot nieuw of ander gedrag ten aanzien van deze groep leiden. Bij (ex-)gevangenen is dit bijvoorbeeld goed te zien wanneer ze terugkeren

in de samenleving. Door mediarepresentaties zijn er soms bepaalde verwachtingen van een 'gevangene' geschapen. In media, zoals films en boeken, worden gevangenen bijvoorbeeld vaak als stoer en misschien wel gevaarlijk gerepresenteerd. De meningen van mensen die deze media tot zich nemen, kunnen hierdoor worden beïnvloed: gevangenen zijn vast stoere en/of gevaarlijke mensen. De ex-gevangenen lopen daardoor bij een terugkeer in de samenleving, in de woorden van Konstantin, soms tegen "een muur van fictie" aan. Mensen hebben een verwachting, al voordat er naar de persoon achter de gevangene wordt gekeken. Soms zijn de verwachtingen van een 'gevangene' dermate gevormd dat ex-gevangenen zeer moeilijk weer een baan of vriendenkring vinden. De mening dat gevangenen gevaarlijk zijn, kan dan bijvoorbeeld leiden tot ontwijkend gedrag richting (ex-)gevangenen. Maar ook de (ex-)gevangene zelf kan worden beïnvloed, en zich gaan gedragen naar dit beeld: blijkbaar moet ik stoer en gevaarlijk zijn?

HOE WORD JE JE BEWUST VAN DEZE MEDIA-INVLOED?

Het antwoord: door kritisch na te denken, en mediarepresentaties niet direct voor waar aan te nemen. De onderzoekers van het Converging Horizons-onderzoeksproject stellen dat je kritisch naar vier fasen van een mediarepresentatie kunt kijken. Deze vind je ook op de infographic. We lichten ze hier wat verder toe:

- 1** Kijk naar hoe een representatie tot stand komt, en let hierbij op wie het maakt, het taalgebruik in de representatie (bijvoorbeeld door middel van stijlfiguren) en hoe een persoon of groep wordt omschreven. In les 1 waren het de leerlingen die voor Horizons News een post maakten over een bepaalde groep. Zij kozen voor titels, foto's en omschrijvingen, die volgens hen het meeste likes zouden opleveren.
- 2** Vraag je af waar een representatie terechtkomt en hoeveel invloed deze daardoor zal hebben. Als een nieuwsbericht bijvoorbeeld in een grote krant terechtkomt of als een film aangeboden wordt op een groot streamingplatform, dan is de kans groot dat je veel mensen bereikt. Wellicht wordt dan de mening van veel mensen beïnvloed. In les 1 werden de posts vanuit Horizons News op sociale media verspreid om zoveel mogelijk jongeren te bereiken.
- 3** Let er op hoe er wordt gereageerd op de mediarepresentatie. Verschillende groepen zullen waarschijnlijk verschillend reageren. Denk hierbij weer aan het kijken vanuit verschillende perspectieven (opdracht 1). Misschien zouden de posts uit les 1 ook wel tot uiteenlopende reacties kunnen leiden. Dat was

4

al terug te zien in de comments bij de posts. Bekijk of de representaties ook tot nieuw of ander gedrag (richting de omschreven persoon of groep) kunnen leiden. Wellicht zouden de posts van de leerlingen ook wel ander gedrag tot gevolg kunnen hebben. Dit kan leiden tot frictie tussen bepaalde groepen in de samenleving en bijvoorbeeld uitsluiting tot gevolg hebben (zoals we bij het voorbeeld van gevangenen zagen).

Door kritisch te zijn op de verschillende fasen van mediarepresentaties en je bewust te zijn van de eventuele effecten kan de eventuele negatieve uitkomst van een representatie worden beperkt. De vier fasen hebben we vertaald naar vier korte vragen die je kunt stellen als je een bericht over een groep ziet (de vragen voor de leerlingen staan hieronder en op de infographic vermeld (zie bladzijde 69)).

Kritische vragen voor de leerlingen:

- 1 Wie heeft dit gemaakt en waarom is het op deze manier gemaakt?
- 2 Voor wie is het bedoeld en hoe komt het bij de doelgroep terecht?
- 3 Hoe zal erop worden gereageerd, en is dit misschien anders voor verschillende groepen?
- 4 Wat zou het gevolg in gedrag kunnen zijn als verschillende groepen er anders op reageren?

OPDRACHT 2.3

AAN DE SLAG ALS EXPERTS!

WAT

Nu de leerlingen weten dat mediarepresentaties soms negatieve effecten tot gevolg kunnen hebben, is het tijd om aan de slag te gaan met deze kennis. Op basis van een scenario beargumenteren ze hoe je de mogelijke negatieve effecten van mediarepresentaties kunt tegengaan of misschien zelfs kunt voorkomen.

WERKWIJZE

 15 MIN

Bij deze opdracht gaan de leerlingen proberen de mogelijke negatieve effecten van een mediarepresentatie te voorkomen of beperken. Ze werken in groepjes van vier personen.

Kies een van de drie scenario's en let daarbij op welk scenario je het meest geschikt lijkt voor de groep (zie de uitleg op bladzijde 50). Deel vervolgens werkblad 2.3 uit voor het betreffende scenario. De leerlingen hebben 10 minuten de tijd om aan de opdracht te werken, daarna delen ze in ongeveer 5 minuten klassikaal hun aanbevelingen. Vraag hierbij in welke van de vier fasen de leerlingen zouden ingrijpen (zie infographic) om de mogelijke negatieve effecten van mediarepresentaties tegen te gaan.

Benodigdheden:

- Werkbladen, te downloaden van onze website
- Infographic (zie bijlage op bladzijde 69).

TIP

Als er tijd over is, kun je met de groep bespreken hoe ze de kritische vragen in het dagelijks leven kunnen toepassen.

VALLEND KWARTJE

Door van tevoren goed na te denken over de mogelijke invloed van mediarepresentaties kunnen de eventuele negatieve effecten (deels) worden voorkomen.

UITLEG

Nadat de leerlingen in deze les hebben geleerd dat verschillende perspectieven ten aanzien van mediarepresentaties belangrijk kunnen zijn en dat deze verschillende zienswijzen ook tot ander gedrag naar bepaalde groepen kan leiden, is het nu tijd om zelf als 'experts' aan de slag te gaan en te komen met aanbevelingen voor nieuwe mediarepresentaties.

Uit het Convergence Horizons-onderzoek komt naar voren dat de invloed van mediarepresentaties vaak pas wordt opgemerkt als er al verschillende zienswijzen over verschillende groepen bestaan, of als er zelfs al nieuw of ander gedrag ten aanzien van deze groepen voorkomt (denk bijvoorbeeld aan uitsluiting in het geval van gevangenen). Vaak wordt dit als het moment gezien om in te grijpen en te proberen de negatieve effecten van sommige mediarepresentaties te verminderen.

In de vorige opdracht is besproken dat er meerdere fasen van een mediarepresentatie te onderscheiden zijn. De wetenschappers stellen dat wanneer je al kritisch bent tijdens de eerste of tweede fase van een mediarepresentatie, je negatieve effecten die zichtbaar worden in de derde of vierde fase kunt voorkomen. De leerlingen gaan daar in deze opdracht over nadenken. Ze maken een aanbeveling voor wat je kunt doen om mogelijke negatieve effecten te voorkomen, aan de hand van een scenario.

Er zijn drie scenario's waar jij als docent uit kunt kiezen:

SCENARIO 1

Gaat over een concrete en behapbare casus.

SCENARIO 2

Zit ertussenin.

SCENARIO 3

Is abstract beschreven en er komen meer perspectieven bij kijken.

Als docent kun jij het beste inschatten wat goed bij jouw klas aansluit en wat het meest leerzaam zal zijn. Op basis van het scenario dat je kiest, en met behulp van de vier fasen (zie infographic), moeten de leerlingen drie aanbevelingen bedenken waarmee de eventuele negatieve effecten van de mediarepresentatie in kwestie voorkomen kunnen worden. Hieronder volgen de werkbladen behorend bij de verschillende scenario's, inclusief een aantal voorbeeldantwoorden. Deze antwoorden kunnen tijdens de les als voorbeeld gebruikt worden, maar het is natuurlijk ook interessant en waardevol om te zien hoe leerlingen hier tegenaan kijken en met welke aanbevelingen - er zijn geen foute antwoorden - ze zelf komen!

WERKBLADEN

BIJ LES 2 - ANTWOORDEN

WERKBLAD OPDRACHT 2.3

AAN DE SLAG ALS EXPERTS!

Aangezien jullie experts zijn op het gebied van media, is het tijd dat jullie meedenken over hoe we verschillende groepen in de media het beste kunnen laten zien, zodat we mogelijke negatieve effecten kunnen voorkomen!

SCENARIO 1

Florian en Olivia willen voor de schoolkrant een stukje schrijven over LHBTQIA+-leerlingen die zich soms niet thuis voelen op school, omdat andere leerlingen hen niet altijd goed begrijpen. Florian en Olivia vinden dit heel lastig, omdat er vaak commentaar op zulke stukjes wordt gegeven. Zo was er een keer een reactie van iemand die zei dat de LHBTQIA+-leerlingen zich niet zo moeten aanstellen. Florian en Olivia willen een stukje schrijven dat wel laat zien dat deze groep zich soms onprettig voelt, maar niet te duidelijk één mening laat horen.

OPDRACHT

Als experts gaan jullie met het bovenstaande scenario aan de slag. Het is jullie taak om drie aanbevelingen op te schrijven op basis van de bijbehorende vraag:

Wat kunnen Florian en Olivia volgens jullie doen om de eventuele negatieve effecten van het stukje in de schoolkrant te voorkomen?

TIP

Denk aan de vier kritische vragen die jullie in de vorige opdracht hebben besproken (zie bladzijde 49). Misschien kunnen de vragen helpen om tot goede aanbevelingen te komen!

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Aanbeveling 1:

Florian en Olivia kunnen goed letten op hun taalgebruik in het stukje. Dit kan door te proberen zo objectief mogelijk over de groep te schrijven en bijvoorbeeld zelfs stijlfiguren die een (te) sturende werking op de lezer hebben te vermijden (dit haakt aan op vraag 1 uit de infographic).

Aanbeveling 2:

Florian en Olivia kunnen verschillende betrokkenen interviewen en citeren, en zo dus verschillende perspectieven terug laten komen in het stukje (dit haakt aan op vraag 1 en 3 uit de infographic).

Aanbeveling 3:

Florian en Olivia kunnen letten op waar het stukje in de schoolkrant terecht komt. In welke rubriek staat het? En wordt het alleen uitgedeeld in de lerarenkamer, of ook onder leerlingen en misschien zelfs ouders? Hoe en onder welk publiek het verspreid wordt heeft invloed op de verschillende mensen die dit lezen (dit haakt aan op vraag 2 en 3 uit de infographic).

WERKBLAD OPDRACHT 2.3

AAN DE SLAG ALS EXPERTS!

Aangezien jullie experts zijn op het gebied van media, is het tijd dat jullie meedenken over hoe we verschillende groepen in de media het beste kunnen laten zien, zodat we mogelijke negatieve effecten kunnen voorkomen!

SCENARIO 2

Bij een grote filmstudio wordt er hard gewerkt aan een nieuwe film over het leven van een gevangene. De makers zijn erg aan het twijfelen over het verhaal van de hoofdpersoon. Ze weten dat niet alle gevangenen altijd alleen maar stoer en heldhaftig zijn, maar ze willen er toch een geslaagde actiefilm van maken.

OPDRACHT

Als experts gaan jullie met het bovenstaande scenario aan de slag. Het is jullie taak om drie aanbevelingen op te schrijven op basis van de bijbehorende vraag:

Hoe kunnen volgens jullie de eventuele negatieve effecten van de nieuwe film over het leven in de gevangenis voorkomen worden?

TIP

Denk aan de vier kritische vragen die jullie in de vorige opdracht hebben besproken (zie bladzijde 49). Misschien kunnen de vragen helpen om tot goede aanbevelingen te komen!

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Aanbeveling 1:

De filmmakers kunnen verschillende gevangenen in beeld kunnen brengen, en ook personages (zoals niet-gevangenen) om de gevangenen heen. Zo krijgt het publiek meer dan één perspectief over gevangenen te zien (dit haakt aan op vraag 1 en 3 uit de infographic).

Aanbeveling 2:

De filmmakers kunnen nadenken over hoe ze de film willen promoten en verspreiden. Daarbij kunnen ze bijvoorbeeld nadenken over wat het meest geschikt is voor de doelgroep (dit haakt aan op vraag 2 uit de infographic).

Aanbeveling 3:

De filmmakers kunnen (bijvoorbeeld via een vragenlijst) proberen te achterhalen wat kijkers van de film vonden en of ze denken dat de film hun beeld van gevangenen heeft veranderd (dit haakt aan op vraag 3 en 4 uit de infographic).

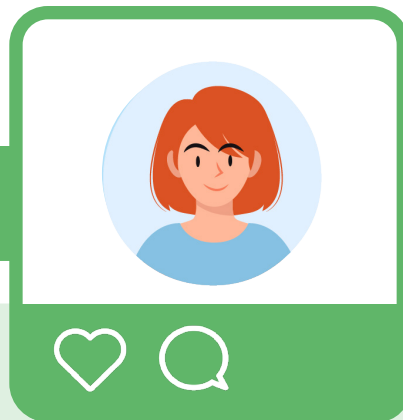
WERKBLAD OPDRACHT 2.3

AAN DE SLAG ALS EXPERTS!

Aangezien jullie experts zijn op het gebied van media, is het tijd dat jullie meedenken over hoe we verschillende groepen in de media het beste kunnen laten zien, zodat we mogelijke negatieve effecten kunnen voorkomen!

SCENARIO 3

Bij Horizons News zijn ze hard bezig om de berichtgeving over minder bekende groepen mensen aan te passen. De hoofdredacteur heeft hulp nodig bij het maken van een richtlijn voor toekomstige (nieuws) berichten, om zo de mogelijke negatieve effecten ervan te voorkomen. Maar aan de andere kant willen ze natuurlijk ook geen 'saai' nieuwsberichten maken.

OPDRACHT

Als experts gaan jullie met het bovenstaande scenario aan de slag. Het is jullie taak om drie aanbevelingen op te schrijven op basis van de bijbehorende vraag:

Hoe kan Horizons News het beste een richtlijn voor het maken van nieuwsberichten opstellen, om zo negatieve effecten van hun berichten over minder bekende groepen te voorkomen?

TIP

Denk aan de vier kritische vragen die jullie in de vorige opdracht hebben besproken (zie bladzijde 49). Misschien kunnen de vragen helpen om tot goede aanbevelingen te komen!

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Aanbeveling 1:

Het nieuwsplatform kan ervoor zorgen dat er feitelijke informatie wordt gegeven. Dus geen nieuwsberichten waar een duidelijke mening wordt gegeven, of die te weinig informatie over de context geven. Zo wordt het publiek niet beïnvloed met de mening van de auteur (dit sluit aan bij vraag 1 en 3 uit de infographic).

Aanbeveling 2:

Het nieuwsplatform kan goed in de gaten houden hoe lezers op berichten over bepaalde groepen reageren, bijvoorbeeld door reacties of berichten te bekijken. Ook kunnen ze met lezers met verschillende meningen in gesprek over hoe berichten hun mening en misschien zelfs hun gedrag doen veranderen (dit haakt aan op vraag 3 en 4 uit de infographic).

Aanbeveling 3:

Het nieuwsplatform kan er goed op letten welke doelgroep ze willen aanspreken en de berichten afstemmen op deze groep of groepen om ze zo beter te bereiken (dit haakt aan op vraag 1 en 2 uit de infographic).

INFOGRAPHIC

INFOGRAPHIC

"Hoi, ik ben Konstantin Mierau. Samen met andere wetenschappers doe ik in Latijns-Amerika onderzoek naar hoe de media invloed hebben op hoe er naar bepaalde groepen wordt gekeken. Deze groepen zijn: de LHBTQIA+-community, migranten, inheemse bevolkingsgroepen en gevangenen. Ik vind vooral de invloed van literatuur op het beeld van gevangenen interessant!"

We leren van dit onderzoek dat de media ons beeld van bepaalde groepen beïnvloeden. Daardoor kan ook ons gedrag ten aanzien van een groep mensen veranderen. Doordat we bijvoorbeeld in sommige boeken lezen dat gevangenen gevaarlijk zijn, blijven we misschien wel liever bij ze uit de buurt.

Het is dus belangrijk om kritisch te zijn op de mediaberichten die je ziet, leest of hoort. Zo kunnen we de invloed van de media op ons beeld en ons gedrag verminderen.

Weet jij wanneer je beïnvloed wordt door de media? Hier volgen vier kritische vragen die je kunt stellen om de mogelijke invloed van bijvoorbeeld een film, boek, nieuws- of socialemediabericht zelf te onderzoeken.

- 1 Wie heeft dit gemaakt en waarom is het op deze manier gemaakt?
- 2 Voor wie is het bedoeld en hoe komt het bij de doelgroep terecht?
- 3 Hoe zal erop worden gereageerd, en is dit misschien anders zijn voor verschillende groepen?
- 4 Wat zou het gevolg in gedrag kunnen zijn als verschillende groepen er anders op reageren?

BIJLAGE

REFLECTIEVRAGEN

REFLECTIEVRAGEN*

BIJ HET KIEZEN OF BESPREKEN VAN EEN TITEL

- Wat is belangrijk bij het kiezen van een titel?
- Waarom is het nodig om goed over een titel na te denken?
- Wat zal onze doelgroep, de jongeren, aanspreken in een titel?
- Hoe kan een titel ervoor zorgen dat je verder wilt lezen?
- Waar gaan jullie op letten bij het kiezen van een titel?
- Wanneer zijn jullie tevreden over een titel?
- Welk resultaat moet de titel volgens jullie opleveren?
- Wat maakt een titel pakkend?
- Welke reactie willen jullie met de titel uitlokken?
- Wat is het doel van een goede titel?

BIJ HET KIEZEN OF BESPREKEN VAN DE FOTO

- Welke reactie hopen jullie op de foto te krijgen?
- Wat moet er allemaal te zien zijn op de foto en waarom?
- Hoe kies je een goede foto voor sociale media?
- Wat moet het meeste opvallen als volgers jullie foto zien?
- Wat voor foto's leveren de meeste likes op?
- Wat is het belangrijkste bij het kiezen van een foto?
- Wat voor foto's liken jullie zelf?
- Hoe kiezen jullie de beste foto uit?
- Welke reactie willen jullie graag hebben op de foto?
- Waarom is het belangrijk om een goede foto te kiezen?

*Een deel van deze vragen zijn ook al opgenomen in de werkbladen. Gebruik deze vragen voor extra verdieping.

BIJ HET KIEZEN OF BESPREKEN VAN DE TEKST

- Waar letten jullie op bij het kiezen van de tekst?
- Wat voor teksten vinden jongeren leuk (kort/lang, moeilijk/makkelijk, serieus/grappig et cetera)?
- Wat maakt een tekst geschikt voor jongeren?
- Welke reactie moet de tekst volgens jullie zelf oproepen? Moet het bijvoorbeeld interessant, of juist grappig of frustrerend zijn?
- Waarom moeten jullie goed over de keuze voor een tekst nadenken?
- Hoe zorgen jullie ervoor dat de tekst goed aansluit bij de doelgroep?
- Wat is het belangrijkste bij het kiezen van een goede tekst?
- Wat maakt een tekst geschikt voor jullie post?
- Wat voor soort teksten vinden jullie zelf leuk?
- Waarom is een goede tekst belangrijk?

rijksuniversiteit
groningen

scholierenacademie

rug.nl/lespakketten